

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มงานบริหารทั่วไป โรงพยาบาลกันตัง จังหวัดตรัง โทร. ๐-๗๔๒๕-๑๒๓๖ ต่อ ๑๑๙
ที่ ๑๘๘๒.๓๑๐๑/ ๑๗๐

วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกันตัง

๑. เรื่องเดิม

กระทรวงสาธารณสุข กำหนดให้หน่วยงานในสังกัด ทำการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

๒. ข้อเท็จจริง

ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ กลุ่มงานบริหารทั่วไป โรงพยาบาลกันตัง ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ปี ๒๕๖๓ รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

๓. ข้อพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหากเห็นชอบขอได้โปรดอนุมัติให้นำคู่มือตั้งกล่าว เมยแพร์บนเว็บไซต์ของโรงพยาบาลกันตัง

(นางมธุรรณ บุรีนอก)

นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

ผลการพิจารณา

- (✓) อนุมัติให้นำข้อมูลเผยแพร่บนเว็บไซต์โรงพยาบาลกันตัง
- ( ) ไม่อนุมัติ เนื่องจาก .....
- .....

นายสมเกียรติ พยุหเสนารักษ์

(นายสมเกียรติ พยุหเสนารักษ์)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลวังวิเศษ รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกันตัง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มงานบริหารทั่วไป โรงพยาบาลกันตัง จังหวัดตรัง โทร. ๐-๗๔๒๕-๑๖๕๖ ต่อ ๑๑๐๙
ที่ ๓๐๓๒.๓๐๓/๑๗๘

วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

เรียน หัวหน้ากลุ่มงาน ทุกกลุ่ม

๑. เรื่องเดิม

กระทรวงสาธารณสุข กำหนดให้หน่วยงานในสังกัด ทำการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสใน การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานของ หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

๒. ข้อเท็จจริง

ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ กลุ่มงานบริหารทั่วไป โรงพยาบาลกันตัง ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือ การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ปี ๒๕๖๓ รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

๓. ข้อพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

นายสมเกียรติ พยุหเสนารักษ์

(นายสมเกียรติ พยุหเสนารักษ์)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลวังวิเศษ รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกันตัง

สำเนาแก้ไข

๑. กลุ่มงานพยาบาล
๒. กลุ่มงานบริหารทั่วไป
๓. กลุ่มงานการกิจกรรมทุติยภูมิ
๔. กลุ่มงานบริการด้านปฐมภูมิและองค์รวม
๕. กลุ่มงานป้องกันสุขภาพฯ

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของโรงพยาบาลกันตัง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ตามประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง แนวทางการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน พ.ศ. ๒๕๖๗

สำหรับหน่วยงานในราชการบริหารส่วนภูมิภาค สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

แบบฟอร์มการขอเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ชื่อหน่วยงาน : กลุ่มงานบริหารทั่วไป โรงพยาบาลกันตัง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง

วัน/เดือน/ปี : ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๗

หัวข้อ: คู่มือ การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ปี ๒๕๖๗

รายละเอียดข้อมูล (โดยสรุปหรือเอกสารแนบ)

คู่มือ การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ปี ๒๕๖๗

Link ภายนอก : มี .....

ไม่มี

หมายเหตุ: .....

ผู้รับผิดชอบการให้ข้อมูล

มธุรรรณ บุรินอก

(นางมธุรรณ บุรินอก)

ตำแหน่ง นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

วันที่ ๙ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ผู้อนุมัติรับรอง

สมเกียรติ พยุหเสนารักษ์

(นายสมเกียรติ พยุหเสนารักษ์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลวังวิเศษ รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกันตัง

วันที่ ๑๐ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ผู้รับผิดชอบการนำข้อมูลเข้ามาเผยแพร่

ณัฐพล หยิบงามเจริญสุข

(นายณัฐพล หยิบงามเจริญสุข)

ตำแหน่ง นักวิชาการคอมพิวเตอร์

วันที่ ๑๐ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

Conflict of Interest
Conflict factor in the situation/group/industry/incentives, etc. on

โรงพยาบาลกันตัง

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง

ปี 2563

คำนำ

รัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ให้ความสำคัญกับนโยบาย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึง การบริหารราชการแผ่นดินอย่างมีธรรมาภิบาล การป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน โดยมีมติให้น่วยงาน ภาครัฐทุกหน่วยงานเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA)

กระทรวงสาธารณสุข กำหนดมาตรฐานในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต 3 ป. 1 ค. คือ การปลูกจิตสำนึกรักษาความโปร่งใส การป้องกัน การปราบปราม และสร้างเครือข่าย มุ่งเน้นการป้องกันการทุจริตผ่าน กระบวนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน

โรงพยาบาลกันตัง จึงจัดทำคู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน โดยรวมหลักการและ แนวคิดพร้อมตัวอย่างเพื่อการบริหารจัดการระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมหรือ ผลประโยชน์สาธารณะ เพื่อลดปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ให้หมดไปในที่สุด

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ในสังกัด โรงพยาบาลกันตัง รวมถึงผู้ที่สนใจศึกษาเพื่อเป็นการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารราชการและการ ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
โรงพยาบาลกันตัง

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 ความหมายและแนวคิดของผลประโยชน์ทั่วซ่อน	4
บทที่ 2 รูปแบบผลประโยชน์ทั่วซ่อน	8
บทที่ 3 แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทั่วซ่อน	11
บทที่ 4 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทั่วซ่อน	13
ภาคผนวก ภาพอินโฟกราฟิกสรุปคู่มือผลประโยชน์ทั่วซ่อน	17

บทที่ 1

ความหมายและแนวคิดของผลประโยชน์ทับซ้อน

ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests)

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม หรือผลประโยชน์ขัดกัน หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกร้องเป็นหลัก ซึ่งลือเป็นความผิดเชิงจริยธรรม และเป็นความผิดขั้นแรกที่จะนำไปสู่การทุจริต

สำนักงานก.พ. ได้นิยามความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ทับซ้อนและผลประโยชน์ส่วนรวมหรือ Conflict of Interests หมายถึง สถานการณ์หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมืองข้าราชการ พนักงานบริษัทหรือผู้บริการมีผลประโยชน์ส่วนตัว มากจนมีผลต่อการตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง หน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวม กล่าวคือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตนอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกร้องมากกว่าประโยชน์ส่วนรวมซึ่งการกระทำการทำดังกล่าวจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวทั้งเจตนาและไม่เจตนาในรูปแบบที่หลากหลาย จนกระทั่งกล้ายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ไม่เห็นว่าเป็นความผิดตัวอย่างการกระทำการทำดังกล่าวมิให้พบเห็นได้มากในสังคมส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรมเนื่องจากการยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลักได้ส่งผลเสียหายให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติก่อให้เกิดการกระทำการที่ผิดจริยธรรมและจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะแต่ทำหน้าที่กลับตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกร้องเป็นหลัก

นิยามศัพท์และแนวคิดสำคัญ

ผลประโยชน์ส่วนตน (private interest) “ผลประโยชน์” คือ สิ่งใดๆ ที่มีผลต่อบุคคล/กลุ่ม ไม่ว่าในทางบวกหรือลบ “ผลประโยชน์ส่วนตน” ไม่ได้ครอบคลุมเพียงผลประโยชน์ด้านการงานหรือธุรกิจของเจ้าหน้าที่แต่รวมถึงคนที่ติดต่อสัมพันธ์ด้วย เช่น เพื่อน ญาติคู่แข่ง ศัตรูเมื่อได้เจ้าหน้าที่ประสัคจะให้คนเหล่านี้ได้หรือเสียประโยชน์ เมื่อนั้นก็ถือว่ามีเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนมาเกี่ยวข้อง

ผลประโยชน์ส่วนตน มี 2 ประเภท คือ ที่เกี่ยวกับเงิน (pecuniary) และที่ไม่เกี่ยวกับเงิน (non-pecuniary)

- ผลประโยชน์ส่วนตนที่เกี่ยวกับเงิน ไม่ได้เกี่ยวกับการได้มาซึ่งเงินทองเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวกับการเพิ่มพูนประโยชน์หรือป้องกันการสูญเสียของสิ่งที่มีอยู่แล้ว เช่น ที่ดิน หุ้น ตำแหน่งในบริษัทที่รับงานจากหน่วยงานรวมถึงการได้มาซึ่งผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปตัวเงิน เช่น สัมปทาน ส่วนลดของขวัญ หรือของที่แสดงน้ำใจไม่ตรึงใจ

- ผลประโยชน์ส่วนตนที่ไม่เกี่ยวกับเงิน เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว หรือกิจกรรมทางสังคมวัฒนธรรมอื่น ๆ เช่น สถาบันการศึกษา สมาคม ลักษณะคิด มักอยู่ในรูปความลำเอียง/อคติ/เลือกที่รักมากที่ซึ่ง และมีข้อสงสัยว่าแม้แต่ความเชื่อ/ความคิดเห็นส่วนตัวก็จดอยู่ในประเภทนี้

หน้าที่สาธารณะ (public duty) หน้าที่สาธารณะของผู้ที่ทำงานให้ภาครัฐคือ การให้ความสำคัญอันดับต้นแก่ประโยชน์สาธารณะ (public interest) คนเหล่านี้ไม่จำกัดเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งระดับห้องถินและระดับประเทศเท่านั้น แต่ยังรวมถึงคนอื่น ๆ ที่ทำงานให้ภาครัฐ เช่น ที่ปรึกษา อาสาสมัคร

ผลประโยชน์สาธารณะ คือประโยชน์ของชุมชนโดยรวม ไม่ใช่ผลรวมของผลประโยชน์ของปัจเจกบุคคล และไม่ใช่ผลประโยชน์ของกลุ่มคน การระบุผลประโยชน์สาธารณะไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ในเบื้องต้นเจ้าหน้าที่ภาครัฐสามารถให้ความสำคัญอันดับต้นแก่สิ่งนี้ได้

- ทำงานตามหน้าที่อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ
- ทำงานตามหน้าที่ตามกรอบและมาตรฐานทางจริยธรรม
- ระบุผลประโยชน์ทั้งช้อนที่ตนเองมีหรืออาจจะมีและจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
- ให้ความสำคัญอันดับต้นแก่ผลประโยชน์สาธารณะ มีความคาดหวังว่าเจ้าหน้าที่ต้องจำกัดขอบเขตที่ประโยชน์ส่วนตนจะมาเมื่อผลต่อความเป็นกลางในการทำงานที่
- หลีกเลี่ยงการตัดสินใจหรือการทำหน้าที่ที่มีผลประโยชน์ทั้งช้อน
- หลีกเลี่ยงการกระทำ/กิจกรรมส่วนตนที่อาจทำให้คนเห็นว่าได้ประโยชน์จากข้อมูลภายใน
- หลีกเลี่ยงการใช้ตำแหน่งหน้าที่หรือทรัพยากรของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตน
- ป้องกันข้อครหาว่าได้รับผลประโยชน์ที่ไม่สมควรจากการใช้อำนาจหน้าที่
- ไม่ใช่ประโยชน์จากตำแหน่งหรือข้อมูลภายในที่ได้ขณะอยู่ในตำแหน่ง ขณะที่ไปหาตำแหน่งงานใหม่

ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests)

องค์กรสากล คือ Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) นิยามว่า เป็นความทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ทับซ้อนมี 3 ประเภท คือ

1. ผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นจริง (actual) มีความทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และสาธารณะเกิดขึ้น
2. ผลประโยชน์ทับซ้อนที่เห็น (perceived & apparent) เป็นผลประโยชน์ทับซ้อนที่คนเห็นว่ามีแต่จริงๆ อาจไม่มีมากได้ ถ้าจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนประณีตอย่างขาดประสิทธิภาพ ก็อาจนำมาซึ่งผลเสีย ไม่น้อยกว่าการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นจริง ข้อนี้แสดงว่า เจ้าหน้าที่ไม่เพียงแต่จะต้องประพฤติตนอย่างมีจริยธรรมเท่านั้น แต่ต้องทำให้คนอื่น ๆ รับรู้และเห็นด้วยว่าไม่ได้รับประโยชน์เช่นนั้นจริง
3. ผลประโยชน์ทับซ้อนที่เป็นไปได้ (potential) ผลประโยชน์ส่วนตนที่มีในปัจจุบัน อาจจะทับซ้อนกับผลประโยชน์สาธารณะได้ในอนาคต

หน้าที่ทับซ้อน (conflict of duty) หรือ ผลประโยชน์เบียดช้อนกัน (competing interests)

มี 2 ประเภท

1. ประเภทแรก เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่มีบทบาทหน้าที่มากกว่าหนึ่ง เช่น เป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน และเป็นคณะกรรมการด้านระเบียบวินัยประจำหน่วยงานด้วย ปัญหาจะเกิดเมื่อมีความสามารถแยกแยะบทบาทหน้าที่ทั้งสองออกจากกันได้ยากทำให้ทำงานไม่มีประสิทธิภาพ หรือแม้กระทั่งเกิดความผิดพลาดหรือผิดกฎหมาย ปกติหน่วยงานมักมีกลไกป้องกันปัญหานี้โดยแยกและบทบาทหน้าที่ต่างๆ ให้ชัดเจน แต่ก็ยังมีปัญหาได้โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งในหน่วยงานที่มีกำลังคนน้อยหรือมีเจ้าหน้าที่บากบานนั้นที่สามารถทำงานบางอย่างที่ค่อนอื่นๆ ทำไม่ได้ คนส่วนใหญ่ไม่ค่อยห่วงปัญหาี้กันเพราะดูเหมือนไม่มีเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนมากเท่าข้อง

2. ประเภทที่สอง เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่มีบทบาทหน้าที่มากกว่าหนึ่งบทบาท และการทำบทบาทหน้าที่ในหน่วยงานหนึ่งนั้น ทำให้ได้ข้อมูลภายในบางอย่างที่อาจนำไปใช้เป็นประโยชน์แก่การทำบทบาทหน้าที่ให้แก่ อีกหน่วยงานหนึ่งได้ผลเสีย คือ ถ้านำข้อมูลมาใช้ก็อาจเกิดการประพฤติมิชอบ หรือความล่อลวง/อดีตต่อคนบางกลุ่ม ควรถือว่า หน้าที่ทั้งสองเป็นปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนด้วย เพราะว่ามีหลักการจัดการแบบเดียวกัน นั่นคือ การตัดสินใจทำหน้าที่ต้องเป็นกลางและกติกาการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนก็สามารถนำมาจัดการกับหน้าที่ทั้งสองได้

ความหมายและประเภทของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

ความขัดแย้ง (Conflict)สถานการณ์ที่ขัดกัน ไม่ลงรอยเป็นเหตุการณ์อันเกิดขึ้นเมื่อบุคคลไม่สามารถ ตัดสินใจกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ความขัดแย้งอาจเกิดขึ้นได้จากความไม่ลงรอยกันในเรื่องความคิด แนวทาง ปฏิบัติ หรือผลประโยชน์

ผลประโยชน์ส่วนตน (Private Interests)เป็นผลตอบแทนที่บุคคลได้รับ โดยเห็นว่ามีคุณค่าที่จะ สนองตอบความต้องการของตนเองหรือของกลุ่มที่ตนเองเกี่ยวข้อง ผลประโยชน์เป็นสิ่งจูงใจให้คนรามีพฤติกรรม ต่างๆ เพื่อสนองความต้องการทั้งหลาย (เพ็ญศรี วายวนันท์, 2527:154)

ผลประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์สาธารณะ (Public Interests) หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่ให้ ประโยชน์สุขแก่บุคคลทั้งหลายในสังคม ผลประโยชน์สาธารณะ ยังหมายรวมถึงหลักประโยชน์ต่อมวลชนเชิง ในการสังคม

ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict Of Interests) เป็นสถานการณ์ที่บุคคลในฐานะพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้ตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่ในการแสวงประโยชน์ แก่ตัวเอง กลุ่มหรือพวกพ้อง ซึ่งเป็นการละเมิดทางจริยธรรม และส่งผลกระทบหรือความเสียหายต่อประโยชน์ สาธารณะ คำอื่นที่มีความหมายถึงความขัดแย้งกันแห่งผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม ได้แก่ การมีผลประโยชน์ ทับซ้อน ความขัดกันระหว่างผลประโยชน์ของผู้ดารงตำแหน่งสาธารณะ และรวมถึงคอร์รัปชันเชิงนโยบาย คอร์รัปชันสีเทา

แนวคิดของวิชาการ ให้ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อนไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ความหมายอย่างกว้าง หมายรวมถึงการปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างต่อ หน่วยงาน หรือองค์กรหรือต่อส่วนรวมแต่ตำแหน่งในการตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเอง ครอบครัว และเพื่อนฝูง

2. ผลประโยชน์ทับซ้อนสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในหน่วยงาน ภาครัฐ องค์กรธุรกิจ สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรวิชาชีพต่างๆ โดยสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในระดับนโยบายของชาติ หน่วยงาน ราชการ และองค์กรในระดับท้องถิ่น ดังนั้นผลประโยชน์ทับซ้อนจึงมีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่ไม่ร้ายบาท ไปจนถึงนับหมื่นล้านบาท และในบางกรณีความเสียมีได้ปรากฏออกมารูปของที่เป็นวัตถุโดย แต่ยังรวมถึง ผลประโยชน์มิใช้วัตถุอีกด้วย

3. ผลประโยชน์ทั่วซ้อนมีได้จำกัดเฉพาะผลประโยชน์ของ บุคคลเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการมีอคติในการตัดสินใจ หรือดำเนินการอันมุ่งตอบสนองต่อผลประโยชน์ของหน่วยงานอีกหน่วยงานหนึ่งด้วย เช่น การที่บุคคลดำรงตำแหน่งซ้อนกันในสองหน่วยงาน อันก่อให้เกิดการทำบทบาทที่ขัดแย้งกัน และมีการใช้อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานหนึ่งไปรับใช้ผลประโยชน์ของอีกหน่วยงานหนึ่ง

4. “การฉ้อราษฎร์บังหลวง”และ“การคอร์รัปชั่น เชิงนโยบาย” (Policy Corruption) ต่างก็เป็น รูปแบบหนึ่งของผลประโยชน์ทั่วซ้อน เนื่องจากทั้งสอง รูปแบบต่างเป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่สำหรับมุ่งตอบสนอง ต่อ ผลประโยชน์ส่วนตัวและ/หรือพรรคพาก

มูลเหตุปัญหาผลประโยชน์ทั่วซ้อน

ปัญหาผลประโยชน์ทั่วซ้อนเกิดจากการพัฒนาการทางการเมืองไทยเปลี่ยนไป จากเดิมที่มีการเมืองและนักธุรกิจเป็นบุคคลคนละกลุ่มกัน กล่าวคือในอดีต นักธุรกิจต้องพึงพิงนักการเมือง เพื่อให้นักการเมืองช่วยเหลือสนับสนุนธุรกิจของตน ซึ่งในบางครั้งสิ่งที่นักธุรกิจต้องการนั้น มิได้รับการตอบสนองจากนักการเมืองทุกครั้งเสมอไปนักธุรกิจก็ต้องจ่ายเงินจำนวนมากแก่นักการเมือง ในปัจจุบันนักธุรกิจจึงใช้วิธีการเข้ามาเล่นการเมืองเพื่อให้ตนเองสามารถเข้ามาเป็นผู้กำหนดนโยบายและออกกฎหมายที่ต่างๆ ในสังคมได้ และที่สำคัญคือทำให้ข้าราชการต่างๆ ต้องปฏิบัติตามคำสั่ง

ผลประโยชน์ทั่วซ้อน ภาษาไทยใช้อยู่ 3 อย่าง

1. ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม
2. ผลประโยชน์ทั่วซ้อน
3. ผลประโยชน์ขัดกัน

บทที่ 2

รูปแบบ ประเภทของผลประโยชน์ทับซ้อน

รูปแบบผลประโยชน์ทับซ้อน

การรับผลประโยชน์ (Accepting Benefits) ได้แก่

- การรับของขวัญหรือของกำนัลที่มีค่าอ่อนๆ ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่
- การที่บริษัทสนับสนุนการเดินทางไปประชุม/คุยงานในต่างประเทศ ของผู้บริหารและอาจรวมถึงครอบครัว
- การที่หน่วยงานราชการรับเงินบริจาคสร้างสำนักงานจากบริษัทธุรกิจที่ติดต่อกันหน่วยงาน
- เจ้าหน้าที่ของรัฐรับของแรมหรือผลประโยชน์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง
- การที่บุคคลปฏิบัติหน้าที่เอกสารประโยชน์ส่วนตัวไปพัวพันในการตัดสินใจ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อตนเองและเป็นการเสียประโยชน์ของทางการ

การกระทำที่อยู่ในข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน

- รับผลประโยชน์ (Accepting Benefits) คือ การรับสินบนหรือรับของขวัญ เช่น เป็นเจ้าพนักงานสรรพากรแล้วรับเงินจากผู้มา เสียภาษี หรือเป็นเจ้าหน้าที่จัดซื้อแล้วไปรับไม้กอฟจากร้านค้า เป็นต้น
- ใช้อิทธิพล (Influence Peddling) เป็นการเรียกผลตอบแทนในการใช้อิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่เพื่อส่งผลที่เป็นคุณแก่ฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งอย่างไม่เป็นธรรม
- ใช้ทรัพย์สินของนายจ้างเพื่อประโยชน์ส่วนตน (Using employer's property for private advantage) ได้แก่ การใช้รถราชการ หรือใช้คอมพิวเตอร์ของราชการทำงานส่วนตัว เป็นต้น
- ใช้ข้อมูลลับของราชการ (Using confidential information) เช่น รู้ว่าราชการจะตัดถนน แล้วรีบซื้อไปซื้อที่ดินหน้าไว้ก่อน
- รับงานนอก (Outside employment or moonlighting) ได้แก่ การเปิดบริษัทหากินข้อนบริษัทที่ตนเองทำงาน เช่น เป็นพนักงานขายยาเบ้าสินค้าตัวเองมากขึ้น หรือเช่นนักบัญชีที่รับงานส่วนตัวจนไม่มีเวลาทำงานบัญชีในหน้าที่ให้ราชการ
- ทำงานหลังออกจากตำแหน่ง (Post Employment) เป็นการไปทำงานให้ผู้อื่นหลังออกจากงานเดิมโดยใช้ความรู้หรืออิทธิพลที่เดิมมาซิงงาน หรือเอาประโยชน์โดยไม่ชอบธรรม เช่น เอาความรู้ในนโยบาย และแผนของธนาคารชาติไปช่วยธนาคารเอกชนหลังเกษียณ

ประเภทของผลประโยชน์ทับซ้อน

- การใช้ตำแหน่งไปดำเนินการเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจของตนเองโดยตรง
- ใช้ตำแหน่งไปช่วยเหลือญาติสนิทมิตรสหาย
- การรับผลประโยชน์โดยตรง
- การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์โดยใช้ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน
- การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว
- การนำข้อมูลอันเป็นความลับของหน่วยงานมาใช้ประโยชน์ส่วนตัว

- การทำงานอีกแห่งหนึ่ง ที่ขัดแย้งกับแห่งเดิม
- ผลประโยชน์ทับซ้อนจากการเปลี่ยนสถานที่ทำงาน
- การปิดบังความผิด

ตัวอย่างประโยชน์ทับซ้อน

- หาประโยชน์ให้ตนเอง
- รับประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่
- ใช้อิทธิพลเรียกผลตอบแทน
- ใช้ทรัพย์สินของนายจ้างเพื่อประโยชน์ของตน
- ใช้ข้อมูลความลับ เพื่อแสวงประโยชน์ของตนเองและพวกร้อง
- รับงานนอก แล้วส่งผลเสียให้งานในหน้าที่
- ทำงานหลังออกจากตำแหน่งและเอื้อประโยชน์ต่อบริษัท
- การให้ของขวัญ ของกำนัล เพื่อหวังความก้าวหน้า
- ให้ทิปนักงานโรงแรมเพื่อหวังการบริการที่ดีกว่าลูกค้ารายอื่น
- ช่วยให้ญาติมิตรทำงานในหน่วยที่ตนมีอำนาจ
- ซื้อขายตำแหน่ง จ่ายผลประโยชน์ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของตน

การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting Benefit)

- การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-dealing) หรือการเป็นคู่สัญญา
- การทำงานหลังเกษียณ (Post-employment)
- การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting)
- การใช้ข้อมูลภายใน (Inside information)
- การนำโครงสร้างสาราระณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง (Pork-barreling)

การรับประโยชน์ต่างๆ

- การรับของขวัญจากบริษัทต่างๆ
- บริษัทสนับสนุนค่าเดินทางไปดูงานต่างประเทศ
- หน่วยราชการรับเงินบริจาคจากธุรกิจที่เป็นลูกค้าของหน่วยงาน
- ได้รับของแถมหรือผลประโยชน์อื่นจากการจัดซื้อจัดจ้าง
- การที่คณะกรรมการกู้เงินจากสถาบันการเงินในการกำกับดูแล
- การที่คณะกรรมการฝ่ายกฎหมายพึงห้องหรือคนที่คุ้นเคยเข้าทำงานในรัฐวิสาหกิจที่ตนกำกับดูแลอยู่

ประโยชน์อันคำนวนเป็นเงินได้

- การปลดหนี้หรือการลดหนี้ให้เปล่า
- การให้เชื้อมโดยไม่คิดดอกเบี้ย
- การเข้าค้าประกันโดยไม่คิดค่าธรรมเนียม
- การให้ค่านายหน้าหรือค่าธรรมเนียมการเป็นตัวแทน
- การขาย การให้เช่าซื้อทรัพย์สิน เก็บมูลค่าที่เป็นจริงตามที่ปรากฏเห็นในท้องตลาด

- การใช้สถานที่ ยานพาหนะ หรือทรัพย์สิน โดยไม่คิดค่าเช่าหรือค่าบริการน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
- การให้ใช้บริการโดยไม่คิดค่าบริการ หรือคิดค่าใช้บริการน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า
- การให้ส่วนลดในสินค้า หรือทรัพย์สินที่จำหน่าย โดยการให้ส่วนลดมากกว่าที่ให้กับบุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
- การให้เดินทาง หรือขับส่งบุคคล หรือสิ่งของโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย หรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าบุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
- การจัดเลี้ยง การจัดมหกรรม หรือการบันเทิงอื่น ให้โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย หรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า

ข้าราชการประจำกับกิจกรรมที่มีความเสี่ยง

- การรับผลประโยชน์หรือการเรียกร้องสิ่งตอบแทนจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ
- การรับงานนอกหรือการทำธุรกิจที่เบียดบังเวลาราชการ/งานโดยรวมของหน่วยงาน
- การทำงานหลังเกณฑ์ให้กับหน่วยงานที่มีผลประโยชน์ขัดกับหน่วยงานต้นสังกัดเดิม
- การนำรายได้ไปใช้ในกิจธุรส่วนตัวและในหลายกรณีมีการเบิกค่าน้ำมันเดินทาง
- การนำบุคลากรของหน่วยงานไปใช้เพื่อการส่วนตัว
- การรับงานจากภายนอกจนกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ประจำ
- การใช้สิทธิในการเบิกจ่ายยาให้แก่ญาติแล้วนำยาไปใช้ที่คลินิกส่วนตัว
- การรับประโยชน์จากระบบการล็อกบัตรคิวให้แก่เจ้าหน้าที่หรือญาติเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน

บทที่ 3

แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

“ความขัดแย้ง ระหว่าง บทบาท” (Conflict of roles) หมายความว่า บุคคลดารงตำแหน่งที่มีบทบาทสองบทบาทขัดแย้งกัน เช่น นายสมชายเป็นกรรมการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน โดยที่บุตรสาวของนายสมชายเป็นผู้สมัครสอบคนหนึ่งด้วย ซึ่งในกรณีนี้ถือว่าเกิด “การดารงตำแหน่งอันหนึ่งเมื่อต่อการเกิดปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน” แต่ในกรณีนี้ ถือว่ายังไม่ได้นำไปสู่การกระทำการใดๆ ต่อการสอบบุคคลยังไม่ได้เกิดขึ้นจริง หรือมีการสอบเดือนแล้วแต่นายสมชายสามารถตรวจสอบตัวเป็นกลางมิได้ช่วยเหลือบุตรสาวของตนแต่ประการใด เป็นต้น

ถ้าเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน จะต้องถอนตัวออกจากย่างสมบูรณ์จากการเป็นผู้มีส่วนในการตัดสินใจ งดแสดงความคิดเห็น ละเว้นจากการให้คำปรึกษา และงดออกเสียง(Recusal) เช่น ในกรณีที่สมชายเป็นกรรมการสอบคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงานโดยมีบุตรสาวของตนสมัครเข้าร่วมสอบคัดเลือกด้วยนั้น ซึ่งในสถานการณ์เช่นนี้ สมชายจะต้องลาออกจาก การเป็นกรรมการสอบคัดเลือก เพื่อเป็นการถอนตัวออกจาก การเกี่ยวข้องกับสถานการณ์อันหนึ่งเมื่อผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างสูง

มาตรการของรัฐในการป้องกันความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

1. กำหนดคุณสมบัติพึงประสงค์และคุณสมบัติต้องห้ามของรัฐ
  2. การเปิดเผยข้อมูลทรัพย์สิน หนี้สิน และธุรกิจครอบครัวต่อสาธารณะ
  3. กำหนดข้อพึงปฏิบัติ(Code of Conduct)
- ตัวอย่างข้อไม่พึงปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐ
1. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงรับของตอบแทน ที่เป็นเงินและไม่ใช่ตัวเงินที่มีมูลค่าสูงเกินความเหมาะสมและได้มาโดยมิชอบ
  2. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงตัดสินใจในหน้าที่การทำงาน โดยมีเรื่องของการเงินและการเมืองเข้ามายากล่าวข้าง เช่น การลงคะแนนเสียงของข้าราชการเพื่อออกกฎหมายหรือกระทำการอื่นใดที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม
  3. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงทำงานในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องในภาคธุรกิจ หลังพ้นตำแหน่งราชการ เป็นการป้องกันมิให้ผู้ดารงตำแหน่งทางราชการนำข้อมูลลับภายใต้หน่วยงานราชการที่ทราบไปใช้ประโยชน์หลังออกจากตำแหน่งแล้วและป้องกันการใช้สิทธิพิเศษในการติดต่อกับหน่วยงานราชการ ในฐานะที่เคยดารงตำแหน่งสำคัญในหน่วยงานราชการมาแล้ว

หลักการ 4 ประการสำหรับการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน

1. ป้องกันผลประโยชน์ส่วนรวม
2. สนับสนุนความโปร่งใสและความรับผิดชอบ
3. ส่งเสริมความรับผิดชอบส่วนบุคคลและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง
4. สร้างวัฒนธรรมองค์กร แนวทางการบริหารเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

กรอบการทำงานมี 6 ขั้นตอน

1. ระบุว่ามีผลประโยชน์ทับซ้อนแบบใดบ้างที่มักเกิดขึ้นในองค์กร
2. พัฒนานโยบายที่เหมาะสม รวมถึงกลยุทธ์การจัดการและแก้ไขปัญหา
3. ให้การศึกษาแก่เจ้าหน้าที่และผู้บริหารระดับต่างๆรวมถึง เผยแพร่นโยบายการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนให้ทั่วถึงในองค์กร
4. ดำเนินการเป็นแบบอย่าง
5. สื่อสารให้ผู้มีส่วนได้เสีย ผู้รับบริการ ผู้สนับสนุนองค์กร และชุมชนทราบถึงความมุ่งมั่นในการจัดการเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
6. บังคับใช้ในนโยบายและทบทวนนโยบายสมำเสมอ

บทที่ 4

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

มาตรการกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ. 2554

หมวด 9 การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

มาตรา 100 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินกิจการดังต่อไปนี้

(1) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี

(2) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี

(3) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญain ลักษณะดังกล่าว

(4) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการหรือกระทบต่อความมีอิสรภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องแจ้งให้ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการฯ กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคสอง โดยให้อธิบายว่า การดำเนินกิจการของคู่สมรสดังกล่าว เป็นการดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา 101 ให้นำบทบัญญัติมาตรา 100 มาใช้บังคับกับการดำเนินกิจการของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีโดยอนุโลม เว้นแต่ การเป็นผู้ถือหุ้นไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งมิใช่บริษัทที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐตามมาตรา 100 (2) ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

มาตรา 102 บทบัญญัติมาตรา 100 มิให้นำมาใช้บังคับกับการดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่หน่วยงานของรัฐถือหุ้นหรือเข้าร่วมทุน

มาตรา 103 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นได้จากบุคคลนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือก្នុង ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นได้โดยธรรมจารยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการฯ กำหนด

บทบัญญัติในวรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นได้ของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 103/1 บรรดาความผิดที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

บทลงโทษ

มาตรา 122 เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้ฝืนบทบัญญัติตามมาตรา 100 มาตรา 101 หรือมาตรา 103 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีความผิดตามมาตรา 100 วรรคสาม หากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้พิสูจน์ได้ว่า ตนมิได้รู้เห็นยินยอมด้วยในการที่คู่สมรสของตนดำเนินกิจกรรมตามมาตรา 100 วรรคนี้ ให้ถือว่าผู้นั้นมีความผิด

2. ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นได้โดยธรรมจารยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543

ข้อ 3 ในประกาศนี้

"การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นได้โดยธรรมจารยา" หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นได้จากญาติหรือจากบุคคลที่ให้กันในโอกาสต่างๆ โดยปกติตามชนบธรรมเนียม ประเพณีหรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม

"ญาติ" หมายความว่า ผู้บุพการีผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา คู่สมรส ผู้บุพการีหรือผู้สืบสันดานของคู่สมรส บุตรบุญธรรมหรือผู้รับบุตรบุญธรรม

"ประโยชน์อื่นได" หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

ข้อ 4 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นได้จากบุคคลนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือก្នុង ข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นได้โดยธรรมจารยาตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ 5 เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นได้โดยธรรมจารยาได้ดังต่อไปนี้

(1) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นได้จากญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานะรุ่ง

(2) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นได้จากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมิรีค่าหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาท

(3) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นได้ที่การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

ข้อ 6 การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นได้จากการต่างประเทศ ซึ่งผู้ให้มีได้ระบุให้เป็นของส่วนตัวหรือมีราคาหรือมูลค่าเกินความสามารถพัฒนาทัชไม่ว่าจะระบุเป็นของส่วนตัวหรือไม่ แต่มีเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องรับไว้เพื่อรักษาไม่ตรึงติดภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรายงานรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว หากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นยึดถือทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวนั้นไว้เป็นประโยชน์ส่วนบุคคล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยทันที

ข้อ 7 การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นได้ที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือมีราคาหรือมูลค่ามากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ 5 ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับมาแล้วโดยมีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องรับไว้เพื่อรักษาไม่ตรึงติดภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน สถาบัน หรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด โดยทันทีที่สามารถทำได้เพื่อให้чинจัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานหรือสถาบันหรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด มีคำสั่งว่าไม่สมควรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวแก่ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้โดยทันทีในกรณีที่ไม่สามารถคืนให้ได้ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้เป็นสิทธิของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว

เมื่อได้ดำเนินการตามความในวรรคสองแล้ว ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไม่เคยได้รับ

ทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวเลย

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นกรรมการ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการส่วนผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการในองค์กร อิสรภาพตามรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงธรรมดามาตรฐานให้แจ้งต่อกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้เพื่อดำเนินการตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาห้องถิ่น ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาห้องถิ่น ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นสมาชิกแล้วแต่กรณีเพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ข้อ 8 หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นได้ของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วไม่ถึงสองปีด้วย

3. ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

3.1 ส่วนคำปรารภ ได้แก่ลักษณะค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ 9 ประการของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน 9 ข้อ ดังนี้

- (1) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- (2) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
- (3) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- (4) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรมและถูกกฎหมาย
- (5) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอธิบายชัด และไม่เลือกปฏิบัติ
- (6) การให้ข้อมูลข่าวแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ไม่ปิดเบื่อนข้อเท็จจริง
- (7) การมุ่งผลลัพธ์ของงาน รักษามาตรฐานมีคุณภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้
- (8) การยึดมั่นในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (9) การยึดมั่นในหลักธรรยากรัฐศาสตร์ขององค์กร

3.2 หมวด 2 ข้อ 5 ให้ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยอย่างน้อยต้องวางแผนดังนี้

(1) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นญาติ พี่น้อง บรรพบุรุษเพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัวมาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้น ต่างจากบุคคลอื่น เพราะความชอบหรือชั้น

(2) ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการหรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาต โดยชอบด้วยกฎหมาย

(3) ไม่กระทำการใด หรือดำเนินการใดในฐานะส่วนตัวซึ่งก่อให้เกิดความเคลื่อนแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่

ทั้งนี้ ในกรณีมีความเคลื่อนแคลงหรือสงสัยให้ข้าราชการผู้นั้น ยุติการกระทำการดังกล่าวไว้ก่อน แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการและกรรมการจิริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจิริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใด แล้วจึงปฏิบัติตามนั้น

(4) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก

ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการหรือประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนกลุ่ม อันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือข้าด ต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

3.3 หมวด 2 ข้อ 6 ให้ข้าราชการต้องลงทะเบียนจากการແສງหาประโยชน์ที่มิชอบโดยอាមิດอาชญากรรมหน้าที่ และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน และประโยชน์ส่วนรวม โดยอย่างน้อยต้องวางแผนดังนี้

(1) ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่นเรียกรับหรือยอมจะรับของขวัญแทนตนหรือญาติของตน ไม่ว่าก่อนหรือหลังดำเนินการที่ได้รับ หรือปฏิบัติหน้าที่ ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่เกี่ยวกับ ไม่ว่าจะเป็นการให้โดยธรรมจรรยา หรือการให้ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป

(2) ไม่ใช้ตำแหน่งหรือการกระทำการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด เพราะมีคดี

(3) ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการ การดำเนินการ หรือการดำเนินการที่มีต่อสาธารณะ หรือประโยชน์ส่วนรวม ให้แก่บุคคลอื่น จะได้ประโยชน์อันมีค่าโดยชอบด้วยกฎหมายหรือประมวลจิริยธรรมนี้

คู่มือ ผลประโยชน์ ทับซ้อน NIA

Conflict of Interest

พฤติกรรม
อย่างไร
เข้าข่ายผลประโยชน์
ทับซ้อน ?

ความขัดแย้งกันระหว่าง

ผลประโยชน์
ส่วนตน

ผลประโยชน์
ส่วนรวม

การรับของขวัญ
หรือรับผลประโยชน์

การทำงาน
หลังเกณฑ์

การหาผลประโยชน์
ให้ตนเอง ครอบครัว^{บริษัท}
หรือพวกรพ้อง

การทำงาน
พิเศษ

การนำทรัพย์สิน
ของหน่วยงานไปใช้
ซึ่งควรไว้ในกิจการ
ที่เป็นของส่วนตน

ต้นเหตุพื้นฐาน ของการค่อรัปชั่น

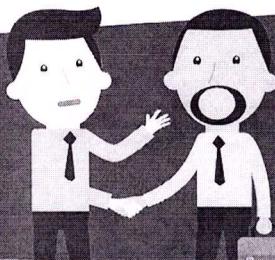
การนำโทรศัพท์สาธารณะ
ลงในเขตเลือกตั้ง
เพื่อประโยชน์ทางการเมือง

การรับรู้
ข้อมูลภายใน

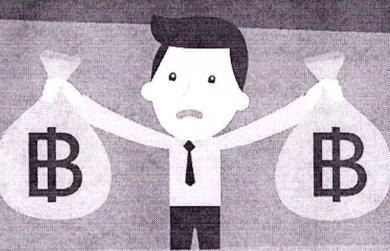

ថាគារធ្វើការកំណត់ដោយ ផលប្រជុំនិង កាបុជន

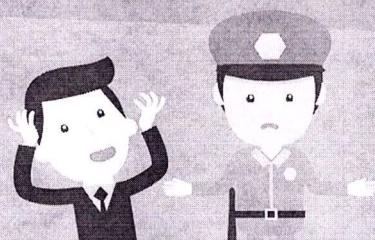
មីត្តាវគ្គិសនី
ការពួកបានបញ្ជូន
ដើម្បីទទួលបានការអេរ៉ូ

មីត្តាវគ្គិសនី
ឲ្យចាប់បើសម្រាប់រាយ
ការរាយរាយបានបញ្ជូន

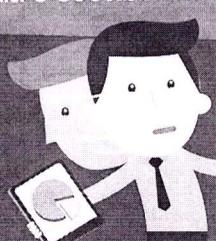

មីត្តាវគ្គិសនី
ការរាយរាយ
ការរាយរាយ
ការរាយរាយ

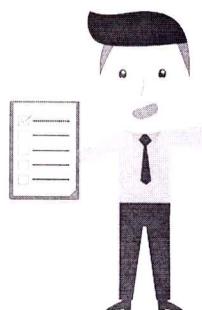
បានបញ្ជូន
ការរាយរាយ
ការរាយរាយ

ក្រសួងសរៃបន្ទាន់
និងក្រសួងសរៃបន្ទាន់
និងក្រសួងសរៃបន្ទាន់
និងក្រសួងសរៃបន្ទាន់
និងក្រសួងសរៃបន្ទាន់

មីត្តាវគ្គិសនី
ការរាយរាយ
ការរាយរាយ
ការរាយរាយ

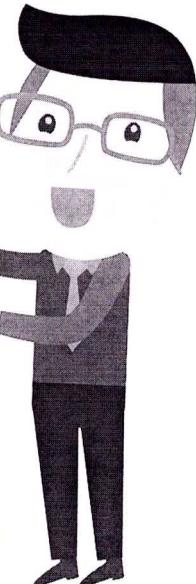
แนวทางปฏิบัติ เพื่อป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อน

การเตรียมตัวก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง (ก่อนเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ)

ก่อนเข้ารับตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ บุคคลนั้น จะต้องเตรียมตัวโดยต้องสอบบัณฑุณิต์คุณสมบัติที่บังคับใช้ในบรรดากฎหมายที่ต้องการได้ บ้าง

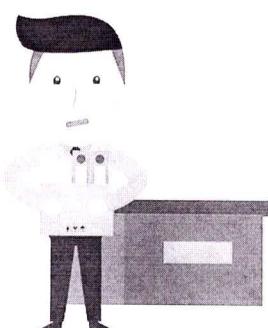
ในขณะเดียวกันนักศึกษาและบุคคลที่ต้องการเข้ารับราชการต้องตรวจสอบการเป็นคุณสมบัติของตน เช่น การเป็นบุคคลที่มีความประพฤติดี การไม่เคยถูกปรับปรุงคุณสมบัติ หรือการเป็นผู้ที่ไม่เคยถูกปรับปรุงคุณสมบัติ รวมถึงการศึกษาภูมายักษ์เกี่ยวกับข้อ

การปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินการใน ระหว่างที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ

นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ

ต้องไม่ดำเนินกิจการใดๆ ที่บีบการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล กับประโยชน์ส่วนรวม ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต

การดำเนินกิจการในภายหลัง ที่พ้นจากตำแหน่ง (ยังไม่ถึง ๒ ปี)

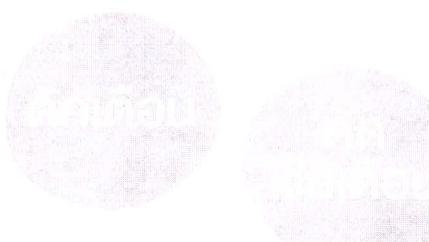
กฎหมายประกาศรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตมาตรา ๑๐๐ ได้บัญญัติ ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีให้ดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกัน

ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม โดยห้ามดำเนินกิจกรรมนั้น ต่อไปถ้าเป็นเวลา ๒ ปี บังแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นี้ได้พ้นจากตำแหน่งบันดาล รวมทั้งการดำเนินกิจการของคุณสมบัติเดิม

ผลประโยชน์ ที่บังช้อน หากฝ่าฝืน... มีโทษอย่างไร?

การมีพฤติกรรมใดๆ ก็ตามที่เข้าข่ายประพฤติของผลประโยชน์กับช้อนหรือมีพฤติกรรมที่พร้อมฝ่าฝืนการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมแห่งการผลเรือน ย่อมส่งผลให้ถูกลงโทษ ตัดต่อ ตัดเงินเดือนจนกระทั่งถึงขั้นไล่ออก ขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของ การฝ่าฝืน นอกจากนั้นหากพฤติกรรมนั้นๆ เข้าข่ายการรับสินบน อันถือเป็นอาชญากรรม พิสูจน์ได้ว่า ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีการรับผลประโยชน์กับช้อนหรือเข้าร่วม การมีพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งมีผลต่อความเป็นธรรมก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ผู้ให้โดยมิชอบ หากถูกตัดสินว่าผิดจริง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนอาจมีส่วนร่วมในการรับโภคภัณฑ์จากอื่นๆ

โฆษณา
ทาง
อาญา

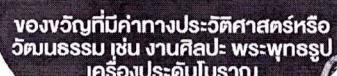
กรณี...การรับของขวัญ หรือผลประโยชน์

ของขวัญ หรือผลประโยชน์ที่ได้รับ^{เมื่อเทียบกับราคากลาง}
มีค่าไม่เกิน 3,000 บาท

ถ้าเป็นการให้เงิน ต่านต้องปฏิเสธ
ไม่ว่าจะเป็นโอกาสใดๆ

หรือการรับเงินสดหรือสิ่งของ ก่อสำนวนเดียวกันได้
 เช่น หุ้น พันธบัตร ห้องเรียนต่อต่อฯ ฯลฯ ส่วนใหญ่การรับสิ่งของ
 และเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมบาราชการผลเรือนก็งสัน

ของขวัญที่มีค่าทางประวัติศาสตร์หรือ
 วัฒนธรรม เช่น งานศิลปะ พระพุทธรูป^{เครื่องประดับโบราณ}

15,500.-

ของขวัญหรือผลประโยชน์มีค่า^{ทางการตลาดมากกว่า 15,000 บาท}
ให้สูงขึ้นเพื่อรับสิ่งของที่
เพื่อใช้ประโยชน์สาธารณะหรือ^{ตามความเห็นของ}

ของขวัญหรือผลประโยชน์ที่มีค่าทางการตลาด
ระหว่าง 3,000-15,000 บาท และเจ้าหน้าที่^{มีความจำเป็นต้องรับให้ของที่}โดยหัวหน้า
ส่วนราชการตัดสินว่า สมควรให้บ้ำราชการ
หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐคนใดๆ^{รับทรัพย์สินดังกล่าวหรือไม่}

3,500.-

ของขวัญหรือผลประโยชน์ได้^{เมื่อเทียบกับราคากลางมีค่าเกิน}
3,000 บาท ต้องรายงานหน่วยงาน
และลงนามเป็นไปว่า

ผลประโยชน์ ทับซ้อน หากฝ่าฝืน... มีโทษอย่างไร ?

การบีบถูกกรรมใดๆ ก็ตามที่เข้ามายังประเพกของผลประโยชน์ทับซ้อนหรือบีบถูกกรรมที่พร้อมฝ่าฝืนการปฏิบัติตามประมวลรัฐธรรมนูญราชการพลเรือน ย่อมส่งผลให้ถูกลงโทษ ตากเตือน ตัดเงินเดือนจนกระทั่งถึงขั้นไล่ออก ขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของการฝ่าฝืน นอกจากนั้นหากพฤติกรรมบัน្តฯ เข้ามายังการรับสินบน อ่อนลุจธิต และสามารถพิสูจน์ได้ว่า ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐบัน្តฯ การรับผลประโยชน์ทับซ้อนหรือเข้าร่วม การบีบถูกกรรมดังกล่าว ซึ่งมีผลต่อความเป็นธรรมก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ผู้ให้โดยบังเอิญ หากถูกตัดสินว่าผิดจริง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนอาจมีส่วนร่วมในการรับโทษทางอาญาด้วย

